

	СИЛАБУС навчальної дисципліни «ЕКСПЕРТИЗА ТВОРІВ ДЕКОРАТИВНОГО МИСТЕЦТВА: КЕРАМІКА, ПОРЦЕЛЯНА, СКЛО» <i>назва дисципліни</i> Спеціальність: 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація Галузь знань: 02 Культура і мистецтво
Рівень вищої освіти	Перший (Бакалавр) рівень вищої освіти
Статус дисципліни відповідно до навчального плану	Обов'язковий компонент освітньо-професійної програми
Курс Семестр	3 курс 5 семестр
Семестровий контроль	5 семестр – залік
Обсяг дисципліни: кредити ЄКТС/ кількість годин	5 кредитів ЄКТС/150 годин (аудиторних 64: лекційних – 32 год., практичних – 32 год., самостійна робота студентів – 86 год.)
Мова викладання	українська
Що буде вивчатися (предмет навчання,)	Предметом навчання є ознайомлення студентів з історією виготовлення виробів з кераміки, фаянсу, фарфору, скла їх класифікація, техніки виконання, способи декорування та оздоблення. Студенти опановують методи наукового визначення й опису музейних пам'яток, що дозволяють на основі комплексного міждисциплінарного підходу встановити їх автентичність і цінність, а також розширити інформаційну значимість. Основна увага приділятиметься формуванню у майбутніх спеціалістів базових теоретичних знань та практичних навичок у галузі експертизи та досліджень творів мистецтва з кераміки, порцеляни та скла. Засвоєння теоретичних положень, викладених у програмі у процесі навчання, доповнюється практичною роботою.
Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета, завдання)	Мета курсу: - надати студентам ґрунтовні знання з даної дисципліни; - опанувати сучасними методами експертизи та атрибуції пам'яток мистецтва з силікатних матеріалів на основі вивчення методології мистецтвознавчого стилістичного аналізу та ознайомлення з можливостями сучасних науково-технічних методів дослідження творів. Завдання курсу: - опанувати майбутніми фахівцями принципи етики та естетики сучасної експертизи; - навчити студентів визначати матеріали, з яких виготовлені твори декоративно-ужиткового мистецтва; - навчити майбутніх фахівців визначати властивості матеріалів, з яких виготовлені пам'ятки, використовуючи різні методи досліджень; - надати знання з технології виробництва, техніки виготовлення та оздоблення творів з силікатних матеріалів; - освоїти основні методи та методики дослідження силікатних

	матеріалів; - навчити визначати та описувати пам'ятку, використовуючи результати досліджень; - опанувати методологію проведення експертизи; - давати обґрунтовану художню оцінку та скласти письмові експертні висновки. Мати уяву про основні теоретичні і методологічні положення з експертизи творів декоративно-прикладного мистецтва в Україні та за кордоном. Знати: - властивості силікатних матеріалів; - осередки та техніко-технологічні прийоми виготовлення творів з кераміки, порцеляни, скла; - класифікацію виробів з кераміки, порцеляни, скла за типологічними ознаками; - основні причини та види руйнування і ушкодження археологічної та етнографічної кераміки і скла; - методи дослідження етнографічного та археологічного матеріалу; - правила й умови зберігання та транспортування музейної кераміки. Уміти: - визначати й описувати стан збереженості твору; - визначати й описувати художні, стилістичні та технологічні особливості твору, автентичність досліджуваного виробу, його місце в історії мистецтва, ступінь збереженості; - проводити дослідницьку роботу і використовувати результати лабораторних аналізів для атрибуції та експертизи; - оформлювати експертний висновок відповідно до сучасних вимог ведення експертної документації.
Пререквізити (попередні компетентності, необхідні для вивчення дисципліни)	– знання сучасних досягнень атрибуції й експертизи музейних цінностей; – навички визначення різних груп музейних предметів з силікатних матеріалів; – знання основних властивостей силікатних матеріалів; – знання основних техніко-технологічних прийомів виготовлення та обробки виробів з кераміки, порцеляни, скла; – знання методів наукового опису й аналізу предметів з силікатних матеріалів; – знання сучасних етичних й естетичних вимог проведення експертизи пам'яток культури.
Пореквізити (компетентності, отримані після вивчення дисципліни)	інтегральна: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів та характеризується певною невизначеністю умов. - загальні: - вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми. - здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань діяльності). - здатність розробляти та керувати проектами. фахові: - здатність трактувати формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів

	розвитку суспільства. - здатність до використання сучасних інформаційно-комунікативних технологій в контексті проведення мистецтвознавчих та експертних досліджень
Чому можна навчитися (результати навчання)	Результатами навчання є: - здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності розвитку образотворчого та декоративного мистецтва, усвідомлювати його художньо-естетичну природу; - здатність володіти знанням базової мистецтвознавчої, експертної, методичної літератури; - здатність застосовувати на практиці знання, навички та уміння, набуті у результаті дослідницької роботи; - володіння техніками, прийомами та методиками мистецтвознавчого аналізу та експертизи, атрибуції мистецьких творів і пам'яток культури; - здатність демонструвати достатньо високий рівень експертної майстерності та спроможність до її вдосконалення через застосування відповідних практичних і лабораторних методик; - здатність здійснювати експертну діяльність на базі професійних знань, мистецтвознавчих та практичних камеральних і лабораторних досліджень; - здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової діяльності мистецтвознавця-експерта; - здатність збирати, аналізувати та синтезувати мистецтвознавчу інформацію та дані із суміжних галузей науки і застосовувати її при проведенні експертизи; - здатність застосовувати традиційні та альтернативні інноваційні технології в процесі експертної діяльності та мистецтвознавчої експертизи; - здатність сприймати новітні концепції у сфері мистецтвознавчої експертизи та свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими засадами діяльності експерта; - здатність до здійснення мистецтвознавчих досліджень; - здатність аналізувати мистецькі явища та процеси, володіти науково-аналітичним апаратом та визначати методологію дослідження; - здатність знаходити, критично оцінювати, систематизувати, інтерпретувати і використовувати отриману інформацію у мистецтвознавчій діяльності
Критерії оцінювання (екзаменаційна політика)	Форми оцінювання: - семестрове оцінювання: 1. Контрольна робота (тест) – 15 балів/ 5 балів*. 2. Відвідування лекцій – 5 балів/ 5 бали. 3. Оцінювання роботи під час практичних занять – 15 балів/ 8 балів. 5. Підготовка презентації – 15 балів/5 балів. 6. Участь у наукових конференціях – 15 балів/10 балів. 7. Самостійна робота – 15 балів/5 балів. * максимальний бал/ пороговий бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю. Організація оцінювання. Контроль за якістю навчання здобувача вищої освіти здійснюється за 100-бальною системою. Загальну кількість балів

	здобувача вищої освіти формують семестрові бали, отримані з усіх тем змістових розділів (бали, отримані за контрольну роботу (у формі тестування), презентації тощо; бали, отримані за виконання самостійного завдання, участі у семінарі, а також бали, які отримані за підсумкову роботу (залік). підсумкове оцінювання: - форма оцінювання – диференційований залік; максимальна кількість балів, які може отримати студент – 20 балів Організація оцінювання Контроль за якістю навчання здобувача вищої освіти здійснюється за 100-бальною системою. Загальну кількість балів здобувача вищої освіти формують семестрові бали, отримані з усіх тем змістових розділів (бали, отримані за контрольну роботу (у формі тестування), презентації тощо; бали, отримані за виконання самостійного завдання, участі у семінарі, а також бали, які отримані за підсумкову роботу (залік). Умовою допуску до підсумкового оцінювання є отримання здобувачем під час семестрового оцінювання не менше ніж 40 балів (критично-розрахунковий мінімум). При цьому обов'язковим є успішне складання контрольних робіт, виконання самостійних робіт та участь у семінарах, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. У випадку відсутності здобувача вищої освіти з поважних причин, відпрацювання та перездачі контрольних робіт здійснюються у відповідності до «Положення про організацію освітнього процесу в НАКККіМ» (від 31 жовтня 2018 р., наказ №187-0). Оцінка здійснюється за результатами роботи впродовж усього семестру. Здобувач вищої освіти, який набрав суму залікових балів (60) має право отримати підсумкову оцінку за залік за результатами поточного контролю. Здобувачі вищої освіти, які набрали протягом семестру менше 60 балів, обов'язково складають залік. Присутність всіх здобувачів вищої освіти на заліку є обов'язковою
Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)	<i>Набуті знання і вміння формують наступні компетентності:</i> - здатність здійснювати експертну діяльність на базі професійних знань, мистецтвознавчих та практичних камеральних і лабораторних досліджень; - здатність створювати та реалізовувати власні методики у галузі експертної діяльності, аргументовані знанням мистецьких стилів різних епох та володінням техніками, прийомами та методиками дослідження; - здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової діяльності мистецтвознавця-експерта; - здатність збирати, аналізувати та синтезувати мистецтвознавчу інформацію та дані із суміжних галузей науки і застосовувати її при проведенні експертизи; - здатність демонструвати базові навички ділової комунікації, уміння організувати діяльність у професійній сфері, працювати у команді фахівців. Набуті компетентності дають змогу стати співробітником архіву,

	музею, аукціонного дому та інших закладів мистецтва і культури, держслужбовцем в органах управління у сфері культури, займатися дослідницькою діяльністю в галузі експертизи, культури та мистецтва.
Навчальна логістика	Структура навчального курсу: Тема 1. З історії виробництва кераміки. Тема 2. Керамічне виробництво та основні процеси виготовлення керамічних мас. Тема 3. Матеріали для декорування керамічних виробів. Тема 4. Декоративне оздоблення керамічних виробів. Тема 5. Виробництво та основні процеси виготовлення скла. Тема 6. Види музейних керамічних виробів. Тема 7. Типологія керамічних виробів. Тема 8. Типологія виробів зі скла. Тема 9. Мета і завдання експертизи та атрибуції творів з кераміки, порцеляни, скла. Тема 10. Визначення дефектів та пошкоджень на керамічних виробках. Тема 11. Попередні дослідження керамічних виробів. Тема 12. Методологія проведення експертизи творів з кераміки, порцеляни, скла. Тема 13. Визначення матеріальної вартості виробів з кераміки, порцеляни, скла. Тема 14. Система клеймування порцелянових виробів. Види занять: лекції, семінарські заняття, практична робота, контрольне тестування. Методи навчання: лекція, діалог, демонстрація, аналітичний, індуктивний, дослідницький, створення презентацій. Форми навчання: групова, індивідуальна, консультації.
Інформаційне забезпечення з фонду та репозитарію НАКККІМ	Рекомендована література та інформаційні ресурси Основна: 1. Августиник А.И. Керамика. Москва-Ленинград, 1990. 2. Антонович Є.А., Захарчук-Чугай Р. В., Станкевич М. Є. Декоративно-прикладне мистецтво. Львів: Світ, 1993. 3. Безбородов М. А. Химия и технология древних и средневековых стёкол. Москва, 1969. 4. Беркман А. С., Городов Н. Н., Иаргулис С. Л. Декорирование фарфора и фаянса. Москва, 1949. 5. Бітаєв В. А., Шульгіна В. Д., Шман С. Ю. Методичні засади експертного дослідження культурних цінностей: навч.-метод. посіб. Київ: НАКККІМ, 2010. 6. Большая иллюстрированная энциклопедия древностей. Чехословакия: АРТІЯ, 1987. 7. Бурдейный М. А. Искусство керамики. Москва: Профиздат, 2005. 8. Ворок В., Дулькина Т. Марки европейского фарфора: 1710-1950. Москва, 1998. 9. Гренберг Ю.И. Научно-техническое исследование произведений искусства. Т. 21. Москва, 1968. 10. Дулькина Т. Н. Русская керамика и стекло. XVIII-XIX век. Москва, 1978. 11. Індутний В. В., Е. В Чернявська, Платонов С. М. Оцінка культурних цінностей. Київ, 2004.

	12. Калашникова О. Л. Основи мистецтвознавчої експертизи та вартісної оцінки культурних цінностей: підручник. Київ: Знання, 2006. 13. Кубе А. Н. Итальянская майолика XV-XVIII вв.: Собрание Гос. Эрмитажа: альбом. Москва: Искусство, 1976. 14. Мистецький понятійно-термінологічний довідник /уклад. Ю. В. Романенкова. Київ: НАКККіМ, 2012. 15. Одноралов Н.В. Скульптура и скульптурные материалы. Москва, 1982. 16. Персалл Р. Краткий экскурс в историю антиквариата. Керамика и фарфор. Минск, 1998. 17. Петрякова Ф.С. Украинский художественный фарфор (конец XVIII – нач. XX ст.). Київ: Наукова думка, 1985. 18. Соколова Т. В., Пашковский М. Э.. Экспертиза художественных изделий: справочное пособие. Москва: Форум, 2009. Додаткова: 1. Агбаш В.Л., Єлизарова В.Ф., Лойко Д.П. Товароведение непродовольственных товаров. Москва, 1989. 2. Артюх Т.Н. Діагностика та експертиза коштовностей. Київ, 2003. 3. Бидерман Г. Энциклопедия символов. Москва, 1996. 4. Казуров Б. К. Сертификация драгоценных металлов. Москва, 1996. 5. Любченко В.Ф. Львівська скульптура XVI-XVII століть. Київ, 1981. Додаткові інформаційні ресурси (інтернет-ресурси): 1. http://www.nbuv.gov.ua/ сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. 2. http://library.nakkkim.edu.ua/ електронний каталог бібліотеки Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв 3. http://elib.nplu.org/ електронна бібліотека «Культура України» 4. http://kultura.ho.ua/books_ku.htm – Культурологічна бібліотека 5. http://informatic10.at.ua/index/informacijni_sistemi_ta_tekhnologiji
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Проведення лекційних та семінарських занять з дисципліни забезпечується матеріально-технічною базою (базова аудиторія - № 201, корп.18, НАКККіМ), де є обладнання для мультимедійного навчання, навчально-методичною документацією та матеріалами.
Кафедра	Кафедра мистецтвознавчої експертизи (корп. 18, каб. 203)
Інститут	Інститут практичної культурології та арт-менеджменту
Інформація про науково-педагогічного працівника (з фото)	Ревенок Наталія Миколаївна, доцент кафедри мистецтвознавчої експертизи, кандидат мистецтвознавства. Автор книг, методичних матеріалів, понад 60 публікацій з мистецтвознавства, експертизи та реставрації творів кераміки. Учасник міжнародних (Україна, Польща, Білорусь, Франція, Корея та інших) і всеукраїнських конференцій. Автор численних атрибутів та експертиз творів фарфору, фаянсу, археологічної кераміки. Науково-педагогічне стажування проведено за темою «Формування професійної компетентності бакалаврів та магістрів у галузі реставрації творів декоративно-ужиткового мистецтва в Куявському університеті у м. Влоцлавек (Польща) на тему «Проблеми та процес реформування освіти в галузі культурології та мистецтва в Україні та країнах ЄС» в обсязі 6 кредитів (180 год.) з 4.11. по 13.12.2019 р.). Протягом 2019–2021 років вишло друком біля 20 публікацій, серед

	яких: 1. Ревенок Н. М. Вази Києво-Межигірської фаянсової фабрики з колекції Національного музею історії України (дослідження та реставрація). <i>Науковий вісник Національного музею історії України</i>: зб. наук. праць. Вип. 4. Київ, 2019. 2. Ревенок Н. М. Майстерня реставрації скульптури та творів декоративно-ужиткового мистецтва: минуле і сучасність. <i>Всеукраїнська наук.-практ. конф. «Педагогічна спадщина: персоналії в історії освіти НАОМА, здобутки, інновації в контексті європейської інтеграції України»</i>. Київ: НАОМА, 11–12.03.2019 р. 3. Ревенок Н. М. Мейсенський бісквіт з колекції Національного музею історії України (дослідження та реставрація). <i>IV міжнародна науково-практична конференція «Музеї та реставрація у контексті збереження культурної спадщини: актуальні виклики сучасності»</i>, м. Київ, 7-8 червня 2019 р. Київ: НАКККІМ, 2019. 4. Ревенок Н. М. Атрибуція двох декоративних фарфорових тарелів. <i>V міжнародна науково-практична конференція «Музеї та реставрація у контексті збереження культурної спадщини: актуальні виклики сучасності»</i>. Київ, Фенікс, 2020. 5. Ревенок Н. М. Мистецтвознавча експертиза українського фарфору-фаянсу XIX – початку XX століття в контексті розвитку художньої культури: монографія. Київ: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 6. Ревенок Н. М. Мистецтвознавчі аспекти атрибуції українського фарфору та фаянсу XIX – початку XX століття. <i>Культура і сучасність: альманах</i>. 2020. № 2. Київ: НАКККІМ, 2020. 7. Дефініції стильових ознак художнього фарфору-фаянсу України XIX – початку XX ст. <i>Логос: зб.наук.праць за мат. міжнар. науково-практ. конф. «Débats scientifiques et orientations prospectives du développement scientifique»</i> (Париж, Франція). Т. 6. 5.02.2021. 8. Методологічні підходи до професійної підготовки художників-реставраторів декоративно-ужиткового мистецтва в НАОМА. <i>Логос: зб.наук.праць за мат. I International Scientific and Practical Conference «Theoretical and practical aspects of modern scientific research»</i> (I Міжнар.науково-практична конференція 30.04.2021, Сеул, Корея), Т.1. DOI: https://doi.org/10.36074/logos-30.04.2021.v2.65.
Оригінальність навчальної дисципліни (при наявності).	Дисципліна дозволяє впорядкувати знання з різних галузей знань, уточнити окремі складові з експертизи пам'яток декоративно-ужиткового мистецтва, підвищити рівень практичних навичок з проведення експертних досліджень силікатних матеріалів, систематизувати та використовувати набуті компетенції у практичній діяльності в галузі мистецтвознавства та експертизи.
Політика академічної доброчесності	Всі учасники освітньої діяльності дотримуються політики академічної доброчесності, визначеної вимогами НАКККІМ, що є запорукою якості освіти.
Лінк на дисципліну	Програма розміщена на сторінці кафедри мистецтвознавчої експертизи https://nakkkim.edu.ua/instituti/instituti-institut-praktichnoji-kulturologiji-ta-art-menedzhmentu/kafedra-mistetstvoznavchoji-ekspertizi